

Stockholm den 17 oktober 2019

R-2019/1922

Till Polismyndigheten
Nationella operativa avdelningen
A346.032/2019

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 25 september 2019 beretts tillfälle att avge yttrande över Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd om försöksverksamhet med elchockvapen.

Advokatsamfundet har i och för sig ingen erinran mot innehållet i förslaget till föreskrifter och allmänna råd om försöksverksamhet med elchockvapen (s.k. elpistoler).

När det gäller frågan om användningen av elchockvapen ska permanentas vill Advokatsamfundet dock framhålla följande.

Det är givetvis positivt med åtgärder som potentiellt kan bidra till att minska användningen av dödligt våld. Så som framgår av exempelvis Polismyndighetens etiska råds eget yttrande framstår det emellertid som mycket tveksamt om det finns belägg för att införandet av elchockvapen kommer att leda till en sådan minskning. Skälen för detta är bland annat att elchockvapen har klart begränsad räckvidd och begränsade förutsättningar för verkan i vissa situationer, vilket innebär att poliser vid ett ingripande ändå ofta måste vara redo att använda sina vanliga skjutvapen. Vidare finns, enligt den rapport av Amnesty International som Etiska rådet hänvisar till, stöd för att även användningen av elchockvapen kan leda till dödlig utgång, även om de dödsfall som konstaterats ofta haft samband med andra faktorer så som drogpåverkan och hjärtsjukdom. Det framstår inte som osannolikt att det är just bland annat i situationer där polisen möter drogpåverkade personer som den aktuella vapentypen kan komma att få stor användning.

Enligt Advokatsamfundet synes det dessutom inte heller osannolikt att elchockvapen skulle kunna komma att användas i situationer som kan lösas utan våld, till exempel genom förhandlingar. Ett införande riskerar därför att öka den sammanlagda

våldsanvändningen, vilket skulle vara allvarligt då detta kan skada allmänhetens förtroende för rättsväsendet. Advokatsamfundet noterar att Etiska rådet i sitt yttrande betraktar denna risk som liten, men att det sker med utgångspunkt i att införandet kombineras med ordentliga utbildningsinsatser initialt och löpande. Med hänsyn till den resursbrist som polisen rapporteras lida av befarar Advokatsamfundet att sådana insatser inte kommer att kunna prioriteras. Advokatsamfundet vill i detta sammanhang i stället framhålla vikten av att polisen genom utbildningsinsatser på ett avsevärt bättre sätt förbreder all polispersonal på att möta hotfulla situationer utan våldsanvändning.

Av nämnda skäl anser Advokatsamfundet det sammanfattningsvis tveksamt om polisens användning av elchockvapen bör permanentas. Det är dock positivt att försöksverksamheten förlängs, under förutsättning att detta ger bättre underlag för ett kommande beslut.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Mia Edwall Insulander